

ที่ ลพ ๐๐๑๘.๑/ว ๑๕๙๐๖

ศาลากลางจังหวัดลำพูน
ถนนอินทยงยศ ลพ ๕๑๐๐๐

๑๕ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง การขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการพิจารณาขอลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎรให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. ๒๕๔๓

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ และนายกเทศมนตรีเมืองลำพูน

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๘/ว ๒๓๗๐๔ ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๓
จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมการปกครองแจ้งว่า กรมการปกครองได้ตอบข้อหารือของจังหวัดเชียงรายเกี่ยวกับกรณีการขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการพิจารณาขอลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎรให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. ๒๕๔๓ ประเด็นการแก้ไขรายการสถานที่เกิดในทะเบียนประวัติบุคคลบนพื้นที่สูง โดยแก้ไขสถานที่เกิดจาก "เกิดนอกประเทศ" เป็น "เกิดในประเทศ" สามารถดำเนินการได้หรือไม่ อย่างไร รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

กรมการปกครอง พิจารณาแล้วเห็นว่า การตอบข้อหารือดังกล่าวข้างต้น สามารถใช้เป็นอุทาบารณ์ สำหรับสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่ง ในการปฏิบัติงาน ดังนั้นเพื่อเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานสถานะบุคคลและสัญชาติ ให้ถูกต้อง เป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงขอให้อำเภอแจ้งสำนักทะเบียนในพื้นที่รับผิดชอบให้ถือปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายศักดิ์ชัย คุณานุวัฒน์ชัยเดช)
ปลัดจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูน

ที่ทำการปกครองจังหวัด

กลุ่มงานปกครอง

โทร./โทรสาร ๐-๕๓๕๑-๑๐๑๗

ที่ทำการปกครองจังหวัดลำพูน
รับที่ 3274
.....ด.ด/กย ๒๕๖๓.....
เวลา.....น.

จังหวัดลำพูน
5253
10 ก.ย. 2563

ที่ มท ๐๓๐๙.๘/ว ๒๓๗๐๔

กรมการปกครอง
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๓ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง การขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการพิจารณาขอลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎรให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. ๒๕๔๓

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (ยกเว้นจังหวัดเชียงราย)

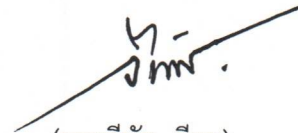
สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๘/๒๓๖๖๔ ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๓

ด้วยกรมการปกครอง ได้ตอบข้อหารือของจังหวัดเชียงรายเกี่ยวกับกรณีการขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการพิจารณาขอลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎรให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. ๒๕๔๓ ประเด็นการแก้ไขรายการสถานที่เกิดในทะเบียนประวัติบุคคลบนพื้นที่สูง โดยแก้ไขสถานที่เกิดจาก “เกิดนอกประเทศ” เป็น “เกิดในประเทศ” สามารถดำเนินการได้หรือไม่ อย่างไร รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่แนบมาพร้อมนี้

กรมการปกครอง พิจารณาแล้วเห็นว่า การตอบข้อหารือดังกล่าวข้างต้น สามารถใช้เป็นอุทธรณ์ สำหรับสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่ง ในการปฏิบัติงาน ดังนั้นเพื่อเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานสถานะบุคคลและสัญชาติ ให้ถูกต้อง เป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงขอให้จังหวัดทุกจังหวัด แจ้งสำนักทะเบียนในพื้นที่รับผิดชอบให้ถือปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวินัส สีสุข)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนสัญชาติและการทะเบียนฯ
โทร. ๐ ๒๗๙๑ ๗๓๓๐
โทรสาร ๐ ๒๗๐๖ ๙๒๑๖

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๓๐๙.๘/๒๓๖๖๔

กรมการปกครอง

ถนนอัษฎางค์ กทม ๑๐๒๐๐

๓ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ทหรือกรณีการขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการพิจารณาลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎรให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. ๒๕๔๓

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย

อ้างถึง หนังสือจังหวัดเชียงราย ด่วนที่สุด ที่ ชร ๐๐๑๘.๑/๒๐๕๘๖ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๓

ตามที่จังหวัดแจ้งว่า ได้รับข้อหาหรือจากอำเภอแม่จัน กรณีการขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการพิจารณาลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎรให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. ๒๕๔๓ ราย นายอาเหล จัวยา เกิดปี พ.ศ. ๒๕๘๑ อายุ ๘๒ ปี และนางอาหุมี จัวยา เกิดปี พ.ศ. ๒๕๘๕ อายุ ๗๘ ปี ซึ่งบุคคลทั้งสองอ้างว่าเป็นบุคคลบนพื้นที่สูง สัญชาติ ลีซอ มีสถานที่เกิดในประเทศไทยตามหลักฐานบัญชีสำรวจบุคคลในบ้านตามโครงการสำรวจข้อมูลประชากร ชาวเขา ปี พ.ศ. ๒๕๒๘ - ๒๕๓๐ ของกรมประชาสงเคราะห์ และพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือให้การรับรอง ซึ่งขัดแย้งกับข้อมูลตามทะเบียนประวัติบุคคลบนพื้นที่สูง สำรวจเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ที่ระบุสถานที่เกิดว่า ประเทศพม่า ประกอบกับหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๑๑๓๑ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕ และหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๑๗ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕ กำหนดแนวทางปฏิบัติ ในการแก้ไขรายการในทะเบียนประวัติบุคคลบนพื้นที่สูง สรุปว่ามีให้แก้ไขสถานที่เกิดจาก “เกิดนอกประเทศ” เป็น “เกิดในประเทศ” เพราะจะทำให้เกิดสิทธิในการขอมีสัญชาติไทย อีกทั้งยังมีคำพิพากษาศาลอาญาอ้างถึง หนังสือกรมการปกครองทั้งสองฉบับดังกล่าว จึงหาหรือว่าหากอำเภอแม่จันจะแก้ไขทะเบียนประวัติฯ ของ นายอาเหล จัวยา และนางอาหุมี จัวยา โดยใช้หลักฐานบัญชีสำรวจบุคคลในบ้านของกรมประชาสงเคราะห์ และพยานบุคคล จะเป็นการดำเนินการที่ขัดต่อหนังสือกรมการปกครองดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร ซึ่งจังหวัด เชียงราย พิจารณาแล้วมีความเห็นให้อำเภอแม่จัน ดำเนินการออกหนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๒๐/๑) ให้แก่ บุคคลทั้งสองรายเพื่อเป็นหลักฐานในการแก้ไขรายการสถานที่เกิดในทะเบียนประวัติบุคคลบนพื้นที่สูง ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๑๕ แล้วรับคำร้องขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการพิจารณาลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎรให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. ๒๕๔๓ จึงขอหาหรือ ว่าความเห็นของจังหวัดเชียงรายถูกต้องหรือไม่ อย่างไร ความละเอียดแจ้งอยู่แล้ว นั้น

กรมการปกครองพิจารณาแล้ว ขอเรียนดังนี้

๑. ลีซอ หรือ ลีซู เป็นชาวไทยภูเขากลุ่มชาติพันธุ์ดั้งเดิมตามข้อ ๖ (๖) ของระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการพิจารณาลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎรให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งข้อ ๑๑ วรรคหนึ่ง ของระเบียบฉบับดังกล่าว กำหนดว่าชาวไทยภูเขาที่จะได้รับการลงรายการสัญชาติไทยโดยการเพิ่มชื่อและรายการบุคคลเข้าในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) จะต้องเป็นบุคคลที่มีสัญชาติไทย ตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ และข้อ ๑๑ วรรคสาม กำหนดเรื่องการวินิจฉัยสัญชาติของบุคคลกลุ่มนี้โดยให้

/สันนิษฐาน...

สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรระหว่างวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๓๓ ธันวาคม ๒๕๕๕ เป็นบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้เป็นอย่างอื่น ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากระเบียบที่กล่าวถึง จะเห็นว่าชาวไทยภูเขากลุ่มชาติพันธุ์ดั้งเดิม ๙ เผ่า สามารถขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) โดยไม่จำเป็นต้องมีทะเบียนประวัติ เพียงแต่ต้องพิสูจน์ให้ได้ว่าเป็นผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรระหว่างวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๓๓ ธันวาคม ๒๕๕๕ ซึ่งต่างจากบุคคลบนพื้นที่สูงที่ไม่ใช่ชาวไทยภูเขา ๙ เผ่า จะขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ได้ต่อเมื่อต้องเป็นบุคคลที่ทางราชการได้จัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวไว้แล้ว ตามข้อ ๑๑ วรรคสอง ของระเบียบฉบับเดียวกัน

๒. การพิสูจน์สถานะการเกิด และสัญชาติของผู้ยื่นคำร้องขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการพิจารณาลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎรให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๑๑ วรรคสี่ ให้สันนิษฐานจากเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่ออกโดยส่วนราชการ หรือพยานแวดล้อม โดยข้อ ๑๒ กำหนดให้ผู้ยื่นคำร้องสามารถอ้างเอกสารการจดทะเบียนราษฎรชาวเขา (ท.ร.ช.ข.) หรือเอกสารการสำรวจข้อมูลประชากรชาวเขาระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๒๘ - ๒๕๓๑ (ทะเบียนสำรวจบัญชีบุคคลในบ้าน) ซึ่งกรมประชาสงเคราะห์และหน่วยงานในสังกัดให้การรับรองเพื่อเป็นหลักฐานพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติของตนได้

๓. อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการได้สัญชาติไทยของชาวไทยภูเขากลุ่มชาติพันธุ์ดั้งเดิมตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการพิจารณาลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎรให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. ๒๕๔๓ เป็นการได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักดินแดน กล่าวคือ จะต้องเป็นผู้ที่เกิดในราชอาณาจักร ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนและถูกต้องในการปฏิบัติงานนายทะเบียนอาจเรียกตรวจหลักฐานการเกิดของผู้ยื่นคำร้อง เช่น สูติบัตร หนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๑/๑ หรือ ท.ร.๒๐/๑) หรือหนังสือรับรองสถานที่เกิด เป็นต้น ตามหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๔ เรื่อง การเปลี่ยนสถานะทางทะเบียนราษฎรกรณีบุคคลที่ไม่ได้สัญชาติไทยซึ่งมีบิดาหรือมารดาสัญชาติไทย อย่างไรก็ตาม สำหรับผู้ยื่นคำร้องที่เป็นผู้สูงอายุซึ่งอาจมีปัญหาเรื่องพยานบุคคลที่รู้เห็นการเกิด ไม่สามารถติดตามตัวพยานมาให้การรับรองต่อนายทะเบียนได้ ก็ให้ใช้กระบวนการประชาคมหมู่บ้านหรือชุมชนหรือการประชุมคณะกรรมการหมู่บ้านรับรองแทนได้ตามหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๘/ว ๔๐ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๓ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาให้สัญชาติไทยแก่ผู้สูงอายุไร้สัญชาติตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการพิจารณาลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎรให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. ๒๕๔๓

๔. สำหรับประเด็นข้อกังวลของอำเภอแม่จันเกี่ยวกับการแก้ไขรายการสถานที่เกิดในเอกสารทะเบียนประวัติบุคคลบนพื้นที่สูง และการใช้พยานบุคคลที่กล่าวถึงพยานเอกสาร รวมถึงการกล่าวถึงหนังสือสั่งการของกรมการปกครองในคำพิพากษาศาลอาญา นั้น ขอเรียนว่า

๔.๑ ทะเบียนประวัติบุคคลบนพื้นที่สูง รวมถึงทะเบียนประวัติชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ ที่นายทะเบียนจัดทำขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรหรือตามมติคณะรัฐมนตรี เป็นเอกสารการทะเบียนราษฎร หากรายการใดที่นายทะเบียนจดบันทึกไว้ในเอกสารดังกล่าวเป็นรายการที่ไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริงและไม่ได้เกิดจากการกระทำโดยเจตนาทุจริต ย่อมสามารถแก้ไขให้ถูกต้องได้โดยปฏิบัติตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งมีฐานะเป็นกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยข้อ ๑๑๕ (๒) กำหนดเรื่องการแก้ไขรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎรโดยใช้พยานบุคคล ให้นายอำเภอเป็นผู้พิจารณา

อนุมัติ ประกอบกับประเด็นการแก้ไขเอกสารราชการโดยใช้พยานบุคคลทักล้างพยานเอกสารนั้น มีปรากฏใน คำพิพากษาศาลฎีกาหลายฎีกา เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๗๕/๒๕๓๐ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๗๕๙/๒๕๓๐ เป็นต้น อีกทั้งสำนักทะเบียนกลางได้แจ้งชักซ้อมแนวทางปฏิบัติในการแก้ไขรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎรที่ไม่ถูกต้องโดยเน้นย้ำให้นายทะเบียนและเจ้าพนักงานที่มีหน้าที่และอำนาจตามระเบียบกฎหมาย ถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๑๕ เป็นสำคัญ เช่น หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๔๘ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๗ เรื่องการจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน หนังสือกรมการปกครอง ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๓๐๔๒ ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาเรื่องสัญชาติและสถานะบุคคล หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๓๗๘ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เรื่อง การแก้ไขเอกสารการทะเบียนราษฎรที่มีรายการไม่ถูกต้อง เป็นต้น

๔.๒ โดยหลักกฎหมายทั่วไป กฎหมายที่บัญญัติขึ้นภายหลังหากมีสาระบัญญัติที่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายที่มีอยู่ก่อนแล้ว กฎหมายที่บัญญัติขึ้นภายหลังย่อมมีผลทักล้างกฎหมายที่มีอยู่ก่อนซึ่งเป็นไปตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๔๐/๒๕๔๙ และเรื่องเสร็จที่ ๙๐๙/๒๕๕๐ อีกทั้งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ รวมถึงหนังสือสั่งการที่มีเนื้อหาขัดรัฐธรรมนูญย่อมไม่มีผลใช้บังคับ โดยเฉพาะถ้าเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชน ประกอบกับการกำหนดแนวทางปฏิบัติโดยไม่ให้แก้ไขรายการสถานที่เกิดจาก “นอกประเทศ” เป็น “ในประเทศ” โดยระบุเหตุผลว่าจะทำให้เกิดสิทธิในการขอมีสัญชาติไทยนั้นมีลักษณะเป็นการละเมิดและรอนสิทธิของคนที่เกิดในราชอาณาจักร แต่มีรายการทะเบียนราษฎรที่ไม่ถูกต้อง ทำให้ไม่สามารถขอมีสัญชาติไทยได้ จึงไม่มีผลใช้บังคับ นอกจากนี้คำพิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางตามหนังสือที่อำเภอแม่จันกล่าวอ้างนั้น ย่อมมีผลผูกพันเฉพาะคู่ความในคดีเท่านั้น ไม่สามารถยกขึ้นกล่าวอ้างกับบุคคลภายนอกได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๕ โดยมีคำพิพากษาศาลฎีกาที่เกี่ยวข้อง เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๘๘๘/๒๕๖๑ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๐๘/๒๕๖๓ เป็นต้น

ดังนั้น ถ้านายอำเภอแม่จันตรวจพิจารณาหลักฐานของผู้ร้องแล้ว เห็นว่ามีคุณสมบัติเป็นไปตามระเบียบกฎหมาย ก็สามารถดำเนินการให้ได้ตามคำร้อง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งให้นายอำเภอแม่จัน และอำเภออื่นรวมถึงสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลทุกแห่งในพื้นที่รับผิดชอบ ถือปฏิบัติต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายธนาคม หงษ์จรัส)

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนสัญชาติและการทะเบียนฯ
โทร ๐-๒๗๙๑-๗๓๓๐